

ZBOROVANJA**13. letna konferenca Društva za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme SCGIS**

Monterey, Združene države Amerike, 8.–11. 7. 2010

Letošnja konferenca združenja je bila že trinajsta po vrsti. Konferenca, ki jo pripravlja Društvo za varovanje okolja in geografske informacijske sisteme (*The Society for Conservation GIS – SCGIS*), je letos potekala štiri dni v sproščenem okolju Montereyja na obali Tihega oceana. Ponudila je ogromno informacij, primerov dobrih praks in novih znanj o uporabi GIS-ov v okoljevarstvene namene.

Konferenca je imela zelo pester program. Prvi dan se je bilo mogoče udeležiti praktičnih računalniških delavnic, kjer so se udeleženci lahko na okoljskih primerih seznanili z nekaterimi programskimi orodji v GIS-ih. Naslednja dva dneva sta potekala v znamenju predstavitev udeležencev. Predstavljenih je bilo nekaj več kot 70 prispevkov z različnih področij – predavanja so bila za to razdeljena v tematske sklope, na primer oblikovanje prehodov ali koridorjev za divje živali, vpliv klimatskih sprememb na gozdne ekosisteme, uporaba GIS orodij pri varovanju ptičev, uporaba GIS in daljinskega zaznavanja v gozdarstvu in podobno. Poleg navedenih je bilo prikazanih tudi nekaj demonstracij nekaterih GIS orodij ter pripravljenih nekaj praktičnih računalniških delavnic. Zadnji dan konference je bil namenjen predstavitvi zaključnih sklepov ter sestanku združenja SCGIS. Vseskozi so bili na konferenci razstavljeni tudi plakati raznih okoljevarstvenih projektov.

Združenje SCGIS ima svoje korenine v ZDA, a pospešeno vključuje tudi člane drugod po svetu. Letošnje konference se jih je udeležilo okrog 300, med katerimi je bila velika večina iz Severne Amerike. Ker združenje temelji na prostovoljstvu in prostovoljnih prispevkih, poskušajo finančna sredstva zbirati na različne načine – eden izmed bolj zanimivih načinov je tudi vsakoletna konferenčna dobrodelna dražba raznih doniranih izdelkov.

Več informacij o združenju SCGIS in konferenci najedete na straneh <http://www.scgis.org>. Naslednja konferenca bo potekala med 16. in 19. julijem v bližini San Diega, natančneje v kraju Big Bear Lake.
Rok Ciglič

ROK CIGLIČ

Konec konference je sovpadal s finalno tekmo svetovnega prvenstva v nogometu; predavanj v tistem času ni bilo.

Regionalni kongres Mednarodne geografske zveze

Tel Aviv, Izrael, 12.–16. 7. 2010

V Tel Avivu v Izraelu je bil od 12. do 16. julija 2010 regionalni kongres *International Geographical Union (IGU)* Mednarodne geografske zveze v organizaciji *Israeli National Commission for Geography* 'Izraelske nacionalne geografske komisije'. Udeležilo se ga je le nekaj sto ljudi namesto pričakovanih tisoč. Kakšen mesec pred kongresom so celo razmišljali o odpovedi, čeprav so ga načrtovali že na kongresu v Seulu leta 2000.

Palestinske oblasti so pred kongresom »vse geografe« pozvale k »akademskemu in kulturnemu bojkotu Izraela«. Povod zanj je bila kriza, ki je izbruhnila ob poskusu vstopa šestih ladij s humanitarno pomočjo v zaprto območje Gaze oziroma po izraelskem napadu nanje s komandosi (več na: <http://www.pacbi.org/etemplate.php?id=1126>).

Bojkot je le del dolgoročnih prizadevanj palestinskih oblasti in »izvajanja pritiska na Izrael, naj spoštuje mednarodno pravo in ne deluje nad zakonom,« zaradi česar naj bi bil Izrael »rasistična in diskriminatorska država.« Izraelskim znanstvenikom, torej tudi geografom, očitajo tesno sodelovanje z obrambnim »establišmentom« in drugimi državnimi agencijami."

Tako smo lahko na kongresu pomensko širino in raznolikost razumevanja pomena in vloge geografske znanosti v družbi. Geografija je bila namreč prvotno pogosto povezana z nastankom in uveljavitvijo nacionalnih držav ali pa težnjami velikih držav, da na razumski in objektivni način opravičijo svoj obstoj. Tako pojmovanje seveda ni nujno negativno naravnano – spomnimo se le na čas slovenskega osamosvajanja. Geografija pri nas je s tega vidika postala do neke mere manj državotvorna oziroma se ukvarja z »manj pomembnimi« stvarmi, v Izraelu pa se, sodeč po predavanjih izraelskih kolegov, ukvarja tudi z uveljavljanjem nacionalne države. Nenazadnje so velike potrebe za to nastale po priselitvi velikega števila ljudi v Izrael – po razpadu sovjetskega imperija se je na primer v želji po boljšem življenju v kratkem tja priselilo okoli milijon ruskih Židov.

Skratka, z geografskega vidika je zanimiv in tudi pomenljiv seznam držav, iz katerih ni bilo udeležencev, običajno pa sodelujejo na kongresih Mednarodne geografske zveze. Seznam prisotnih je zanimiv tudi zaradi prislovične pravice do svobodnega mišljenja in svobodnega raziskovalnega dela, ki jo prav tako omenja besedilo bojkota: »po našem mnenju akademske svobode ne bi smeli šteti za nedotakljivo, če so kršene druge, bolj temeljne človekove pravice.«

Razumljivo je, da je bilo (če štejemo le vodilne avtorje prispevkov) največ predavateljev iz države gostiteljice. Polovica vseh predavateljev je prišla iz šestih držav, to je Izraela (87), Združenih držav Amerike (40), Francije (21), Japonske, (21), Nemčije (20) in Rusije (20). Med preostalimi so bile dobro zastopane še Češka (18), Španija (17), Poljska (15) ter Avstralija in Brazilija (po 10), več kot pet predavateljev pa so imele Kitajska, Romunija, Tajvan, Armenija, Italija, Južna Koreja, Nizozemska, Nova Zelandija, Mehika, Slovenija in Velika Britanija. Iz Afrike so sodelovali predstavniki dveh držav (Južna Afrika, Nigerija), iz Amerik velja omeniti še Kanado in Čile. Iz Azije so sodelovali še predstavniki iz Azerbajdžana, Hong Konga, Indije, Jordanije, Singapurja, Tajske in Turčije.

Zaradi razmeroma majhnega števila ljudi je bil sicer zanimiv kongres tudi vsebinsko okrnjen. Kljub temu je bilo na kongresu v 33 vsebinskih sklopih predstavljenih skoraj 400 predavanj in več kot 30 posterjev. Sodeč po številu predavanj sta v svetovni geografiji vodilni temi urbana geografija (44) in klimatogeografija (43). Več kot dvajset predavanj je bilo še v sekcijah turizem in prosti čas (28), izobraževanje (25) in kulturni pristop v geografiji (21). Po številnosti so sledila predavanja o globalni informacijski družbi (19), naravnih nesrečah (17), lokalnem razvoju (16), politični geografiji (16) in zgodovini geografije (15). Nad deset predavanj je bilo še v sekcijah o marginalizaciji in globalizaciji (14), študijah spola v geografiji (12), upravljanju (12), rabi tal (12), razvoju okolja (10) in geografiji prebivalstva (10). Podpisana sva sodelovala v sekcijah Kulturni pristop v geografiji ter pri Komisiji za naravne nesreče oziroma nevarnost in ogroženost. Vsak je predstavil po eno predavanje in poster. Predavanje dr. Blaža Komaca se je imenovalo *Natural hazards in the context of the social and geographical memory*,

poster v soavtorstvu z dr. Annette Steinführer, dr. Matijo Zornom in Rokom Cigličem pa *Natural hazards and education in Europe*. Prikazoval je projekt 7. okvirnega programa iz mehanizma Sodelovanje z naslovom *CapHazNet*. Dr. Mimi Urbanc je predstavila predavanje z naslovom *The Lipica stud farm: conservation versus tourism development* in poster v soavtorstvu z dr. Janezom Naredom z naslovom *ClimAlpTour: climate change and its impact on tourism in the Alpine space*. Prikazoval je istoimenski projekt iz programa Teritorialnega sodelovanja, podprograma Transnacionalno sodelovanje, Alpski prostor.

Sklepna prireditve se je končala s predstavitvijo kandidature Turčije za 34. Svetovni kongres Mednarodne geografske zveze v Istanbulu 2020 in povabilom na Svetovni kongres avgusta 2012 v Köln in na Regionalni kongres novembra 2011 Santiago v Čile. V organizaciji svetovnih in regionalnih kongresov je novost ta, da so regionalni kongresi, ki so bili prej vsake štiri leta (med dvema svetovnima kongresoma), postali vsakoletni, z izjemo tistega leta, ko bo svetovni kongres.

Po obisku vsestransko zanimive dežele lahko potrdimo rek, ki sicer ne velja le za Izrael: kdor je bil tam en dan, misli, da razume vse; tistim, ki tam živijo že leta, pa se zdi, da še zdaleč ne razumejo vsega.

Blaž Komac, Mimi Urbanc

16. mednarodni seminar o imenih morij

Haag, Nizozemska, 20.–22. 8. 2010

Večkrat smo že zapisali, da so zemljepisna imena lahko politično izjemno kočljiva in v skrajnih primerih celo eksplozivna. Eden najbolj izstopajočih primerov je poimenovanje vodnega telesa med Korejskim polotokom na njegovem zahodu in Japonskim otočjem na njegovem vzhodu, za katerega se je v 20. stoletju na široko uveljavilo ime Japonsko morje. Takšni praksi nasprotujejo Korejci (v tem pogledu so predstavniki obeh korejskih držav celo poenoteni), ki si že več desetletij prizadevajo za mednarodno uveljavitev njihovih tradicionalnih poimenovanj Vzhodno morje oziroma Korejsko morje. V ta namen so konec avgusta 2010 v nizozemskem glavnem mestu Haagu organizirali že 16. mednarodni seminar o imenih morij. Organizatorji želijo s tovrstnimi seminarji mednarodno uveljavljene strokovnjake seznaniti s svojimi pogledi in jih prepričati o upravičenosti njihovih zahtev, obenem pa jih spodbuditi k preučevanju bodisi spornih bodisi neproblematičnih mareonimov drugod po svetu.

Vedeti je namreč treba, da gre za politično izjemno občutljivo tematiko, ki diplomate obeh vpletenih držav Japonske in Južne Koreje po celem svetu ohranja v nenehni budnosti, pri čemer se takoj, ko se kjerkoli pojavi njim neljuba imenska različica, odzovejo z diplomatskimi prepričevanji o ustreznosti rabe zgolj njihove oblike imena. Vse to ni zastoj, stroškom za posvetovanja pa je treba prišteti še obilje propagandnega gradiva in nenazadnje kar nekaj povsem korektnih znanstvenih monografij z zgodovinskimi kartografskimi prikazi in njihovimi analizami. Eden zadnjih tovrstnih dosežkov je dvojezična japonsko-angleška publikacija *Origin and Functions of Geographical Names* s podnaslovom *Study on the geographical name »Japan Sea«* avtorjev Hiroshija Tanabeja, Masatake Yajija, Yumike Takazawe in Koheija Watanabeja, ki si jo je mogoče ogledati tudi v knjižnici Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU.

Prvi seminar o imenih morij je bil leta 1995 v južnokorejskem glavnem mestu Seulu. V njem je bilo tudi naslednjih šest posvetovanj, prvo zunaj Južne Koreje pa je bilo leta 2002 v ruskem Vladivostoku. V letih 2003–2009 so se zvrstili še seminarji v Šanghaju, Parizu, Washingtonu, Seulu, na Dunaju, v Tunisu in Sydneyju. Vseh ter srečanj se je udeležila vrsta najbolj uglednih svetovnih izvedencev za zemljepisna imena. Tudi 16. seminar je bil odmeven dogodek z okrog 30 udeleženci iz 12 držav. Poleg udeležencev iz Južne Koreje, ki jih je bilo razumljivo največ, skoraj polovica, so se na njem zbrali še strokovnjaki iz Avstrije, Belgije, Bolgarije, Japonske, Južne Afrike, Kitajske, Madžarske, Nizozemske, Slovenije, Združenega kraljestva in Združenih držav Amerike. Poudariti velja, da sta se tokratnega seminarja prvič udeležila tudi japonska strokovnjaka, ki so ju tudi povsem enakopravno vključili v delovni program, kar daje upanje, da bosta sprti strani sčasoma vendarle sposobni najti kompromis. Iz Slovenije sva se

DRAGO KLADNIK

Japonski predstavnik dr. Kohei Watanabe med predstavitvijo svojih izsledkov o spornem poimenovanju Japonskega morja.

seminarja udeležila dr. Milan Orožen Adamič in dr. Drago Kladnik. Dva dni je seminarju prisostvoval tudi slovenski veleposlanik na Nizozemskem g. Leon Marc, ki je delal družbo južnokorejskemu kolegu Youngu-won Kimu.

Slovenski prispevek na seminarju je bil zelo opazen. V plenarnem delu sta bila predstavljena prispevka Zemljepisna imena in mednarodni odnosi (Place names and international relations; Milan Orožen Adamič in Drago Kladnik) ter Sredozemski primer problematičnega ravnanja z zemljepisnimi imeni: Piranski zaliv (A Mediterranean example of problematic treatment of geographical names: Bay of Piran; Drago Kladnik, Milan Orožen Adamič in Primož Pipan). Oba prispevka sta publicirana v 312 strani obsegajočem zborniku. Milan Orožen Adamič je bil tudi med zaključnimi govorniki, ki so povzeli bistvene dosežke seminarja. Ob tem je treba reči, da smo se Slovenci že pred leti zavzeli za enakovredno rabo obeh spornih imen, kar smo tudi že uveljavili na nekaterih zemljevidih in v nekaterih atlasih sveta. Ker je ime Japonsko morje abecedno pred imenom Vzhodno morje oziroma Korejsko morje, je navedeno na prvem mestu, obe imeni pa ločuje poševnica, ki poudarja njuno enakovrednost. To rešitev smo še enkrat več predstavili tudi na letošnjem seminarju in naletela je na vsesplošno odobravanje navzočih. Korejski strani je namreč vse bolj jasno, da ji mednarodne uveljavitve zgolj njim vsčnega imena ne bo uspelo doseči, zato ji je čedalje bližja rešitev v obliki enakovredne rabe obeh mareonimov.

Soorganizatorja seminarja sta bila južnokorejska Društvo za Vzhodno morje in Severovzhodna azijska zgodovinska fundacija, njegovi glavni pokrovitelji pa Korejska hidrografska in oceanografska uprava, Ministrstvo za zemljiške, prometne in morske zadeve, Korejska fundacija, Korejska kulturna in informacijska služba ter Korejska industrijska zveza.

Drago Kladnik

Mednarodna konferenca o pokrajinski ekologiji

Brno, Češka, 3.–7. 9. 2010

Mednarodna konferenca o pokrajinski ekologiji (*International Conference in Landscape Ecology*) je potekala v začetku septembra v Brnu pod okriljem češkega združenja za pokrajinsko ekologijo (CZ-IALE). Ta je bil ustanovljen kot podružnica Mednarodnega združenja za pokrajinsko ekologijo (IALE) leta 2000, zato je bila letošnja konferenca posvečena ravno desetletnici ustanovitve. Osrednja tematika konferen-ce je bila naslovljena z *Landscape structures, functions and management: response to global ecological change*. Konferenca je potekala na Mendelovi univerzi v Brnu, ki nosi ime po začetniku sodobne genetike Gregorju Johannu Mendlu. Pod njeno okrilje spadajo Fakulteta za agronomijo, Fakulteta za gozdarstvo in lesno tehnologijo, Poslovna in ekonomska fakulteta, Fakulteta za hortikulturo ter Inštitut za vseživljenjsko učenje.

Konferenca je trajala štiri dni – dva dneva sta bila posvečena predavanjem in delavnicam, dva dneva pa tematskim ekskurzijam v okolici Brna. Tako je bilo mogoče nekatera spoznanja in razlage dodatno podkrepiti z dejanskimi primeri v pokrajini. Dvodnevna predavanja so potekala v sklopu 9 manjših vzporednih simpozijev. Vsak dan je bilo dejansko mogoče izbirati med štirimi oziroma petimi ločenimi sklopi predavanj. Poleg plenarnih predavanj je bilo prvi dan mogoče poslušati predavana na temo dinamike globalnega podnebja kot izziva za pokrajinsko znanost, predavanja ekonomskega zblíževanja narave in družbe, prispevke o fizičnem, ekološkem in socio-ekonomskem monitoringu ter predavanja o pokrajinski geobiodiverziteti. Drugi dan predavanj je zajemal tematiko ekološkega načrtovanja, upravljanja pokrajin, gozdnih in kmetijskih ekosistemov, naravnih in kulturnih pokrajin, pokrajin kot območij proizvodnje hrane in energije ter spreminjanja rabe tal.

Ob tem je bil na voljo tudi ogled dokaj obširnega nabora različnih plakatov s področij, ki so povezana s pokrajinsko ekologijo. Predstavitev plakatov je potekala v šestih ločenih sekcijah.

Za bolj živahno razpravo sta bili načrtovani tudi dve delavnici, a je bila žal izpeljana le ena. Le-ta se je osredotočila na področje načrtovanja in ustvarjanja ekosistemskih omrežij ter oblikovanja kulturne pokrajine. Poleg tega, da se v različnih državah srečujejo s podobnimi težavami, pa delavnica ni prinesla drugih zaključkov.

Dva dneva sta bila posvečena ekskurzijam. Udeleženci so lahko vsak dan izbirali med dvema možnostima. Prva ekskurzija je bila posvečena spremembam rabe tal v okolici umetnih vodnih zajezev Nove Mlyny, ki so uničili raznolike ekosisteme mokrišč, pašnikov in gozdov. Druga ekskurzija je ponudila ogled nekaterih na novo ustanovljenih segmentov ekološkega omrežja na Moravskem; prikazani so bili nekateri primeri biocentrov in ekoloških koridorjev. Tretja ekskurzija je udeležence popeljala na območje rezervata biosfere Južna Moravska (*Dolní Morava*), kjer so predvsem v okolici Lednic in Valtic nekdanji lastniki iz rodbine Liechtenstein v pokrajini pustili močan pečat, saj so ustvarili številna umetna jezera, vrtove in gozdove, ki so danes prepletena v pester ekosistem. Območje je med drugim uvrščeno na seznam svetovne dediščine UNISO, Nature 2000 in Ramsarske konvencije, poleg tega pa tudi v več drugih državnih naravovarstvenih območij. Najbolj zanimi točki ekskurzije sta bila obisk dvorca Liechtensteincev v Lednicah in poplavnega hrastovega gozda na sotočju Morave in Dyje. Ekskurzija številka štiri je prikazala nekatere projekte trajnostnega regionalnega razvoja v Hostetinu in Tvarožni Lhoti. Po končani konferenci je bila organizirana tudi ekskurzija z obiskom Moravskega krasa ter gradu Karlštejn.

Konferenca se je udeležilo veliko znanstvenikov iz različnih, predvsem evropskih držav – največ iz Češke in bližnjih držav, kot so Poljska, Nemčija, Slovaška in Avstrija. Zajetna zbirka povzetkov predstavitev in plakatov, ki jih je pripravilo več kot tristo avtorjev, je objavljena zborniku na 179 straneh. Naslednje leto bo na področju pokrajinske ekologije svetovna konferenca v Pekingju (<http://www.iale2011.org/>).

Rok Ciglič

10. biennialni simpozij Geografski informacijski sistemi v Sloveniji

Ljubljana, 28. 9. 2010

Geografski informacijski sistemi povezuje raziskovalce, učitelje, študente in uporabnike najrazličnejših strok, kar je potrdilo tudi deseto, jubilejno biennialno srečanje Geografski informacijski sistemi v Sloveniji, tokrat z oznako 2009–2010. Udeležilo se ga je skoraj 200 obiskovalcev, kar je približno toliko kot pred dvema letoma.

Srečanje je organiziral Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU v sodelovanju z Oddelkom za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, Inštitutom za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU ter Zvezo geografskih društev Slovenije in Zvezo geodetov Slovenije. Poglavitni cilj vseh biennialnih simpozijev je predstavitev najpomembnejših rezultatov dveletnega dela ter spodbujanje sodelovanja in razvoja na področju geoinformatike v Sloveniji.

Srečanje, ki se je odvijalo v konferenčni dvorani v pritličju stolpnice na Trgu revolucije 3 v Ljubljani, so pozdravili in odprli dr. Matej Gabrovec, predsednik Zveze geografov Slovenije, mag. Jerneja Fridl, pomočnica direktorja ZRC SAZU v imenu Zveze geodetov Slovenije ter Geografskega inštituta Antona Melika in Inštituta za antropološke in prostorske študije ZRC SAZU ter dr. Tatjana Resnik Planinc, predstojnica Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

V prvem sklopu referatov, ki mu je predsedoval dr. Marko Krevs, so dr. Klemen Zakšek, dr. Žiga Kokalj in dr. Krištof Oštir predstavili prispevek Uporaba deleža vidnega neba za vizualizacijo reliefa, dr. Mihaela Triglav Čekada, mag. Radovan Dalibor, dr. Matej Gabrovec in dr. Mojca Kosmatin Fras prispevek Preučevanje Triglavskega ledenika s pomočjo arhivskih Horizontovih fotografij, dr. Anka Lisec, mag. Samo Drobne in Primož Kovačič prispevek Modeliranje prispevnih območij površinskih voda v GIS za smotrno upravljanje zemljišč, dr. Borut Vrščaj, mag. Tomaž Vernik, Andrej Ceglar, dr. Zalika Črepinšek, dr. Alenka Šajn - Slak in mag. Matjaž Ivačič pa prispevek Suša – od merjenega podatka do GIS portala.

V drugem sklopu referatov, ki mu je predsedoval dr. Drago Perko, so mag. Samo Drobne, dr. Alma Zavodnik Lamovšek, Tadej Žaucer in Blaž Špiler predstavili prispevek Analiza zaznavanja roba urbanih naselij v GIS, Urška Kanjir, dr. Tatjana Veljanovski, Aleš Marsetič in dr. Krištof Oštir prispevek Vizualno ugotavljanje sprememb urbanih površin na posnetkih Landsat z uporabo indeksa NDVI, mag. Jerneja Fridl, dr. Matej Gabrovec in Nika Razpotnik Visković prispevek Vloga mrežnih analiz pri vzpostavitvi tarifnega conskega sistema za javni potniški promet, dr. Žiga Kokalj in dr. Krištof Oštir pa prispevek Preoblikovanje prostorskih podatkov na linijske odseke za potrebe dinamičnega cestninjenja.

Vsebina vseh osmih javljenih predavanj in dodatnih 26 prispevkov, ki so jih avtorji prijavili na natečaj, je bila že pred simpozijem objavljena v monografiji Geografski informacijski sistemi v Sloveniji 2009–2010, ki je izšla kot deseta knjiga v zbirki GIS v Sloveniji.

Javljеним znanstvenim prispevkom je sledila predstavitev z naslovom Od »Interaktivnega atlasa Slovenije« do sistema za »iskanje RAF pilotov, ki se katapultirajo iz bojnega letala«, ki so jo pripravila podjetja Globalvision, Mapyx in Geonom.

Simpozij je sklenila okrogla miza, ki jo je vodil Marjan Jarnjak. Udeleženci so se pogovarjali o sodelovanju na področju geoinformatike med podjetji ter znanstvenoraziskovalnimi, izobraževalnimi in upravnimi ustanovami na primeru dobrih praks.

Drago Perko

Slovenski regionalni dnevi

Slovenj Gradec, 7. in 8. 10. 2010

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU je v sodelovanju s Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Slovenskim regionalnim razvojnim skladom in Mestno občino Slovenj Gradec organiziral zborovanje Slovenski regionalni dnevi 2010. Na njem se je zbralo

80 predstavnikov regionalnih razvojnih agencij, podjetniških centrov, državnih ustanov, občin, izobraževalnih in raziskovalnih organizacij ter vseh ostalih, ki se dnevno srečujemo s problematiko regionalnega razvoja v Sloveniji. Osrednja tema letošnjega zborovanja so bila območja s posebnimi razvojnimi problemi. Prvi dan so udeležence pozdravili minister za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dr. Henrik Gjerkeš, direktor ZRC SAZU dr. Oto Luthar, župan Mestne občine Slovenj Gradec Matjaž Zanoškar in direktor Slovenskega regionalnega razvojnega sklada Velislav Žvipelj. Sledili so nastopi predavateljev, ki so za iztočnico predstavili strokovna izhodišča in izkušnje s prestrukturiranjem problemskih območij, nato pa konkretnije razvojne izzive na izbranih problemskih območjih (Pomurska regija, Pokolpje, Koroška). Uradni del druženja smo zaokrožili z okroglo mizo prav tako na temo razvoja problemskih območij.

Drugi dan je bil namenjen predstavitvi predloga Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, dejavnosti Slovenskega regionalnega razvojnega sklada in regijskih garancijskih shem ter razpravi o vlogi čezmejnega sodelovanja pri spodbujanju regionalnega razvoja v Sloveniji. Udeležence je v uvodu nagovorila državna sekretarka na Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko Duša Trobec Bučan.

Zborovanje Slovenski regionalni dnevi 2010 je s povzetki prispevkov predstavljeno na spletnem naslovu <http://odmev.zrc-sazu.si/rrs>.

Nika Razpotnik Visković

Aplikativna geografija v teoriji in praksi

Zagreb, Hrvaška, 5.–7. 11. 2010

V začetku novembra 2010 je Oddelek za geografijo Prirodoslovno-matematične fakultete Univerze v Zagrebu (*Geografski odsek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu*) organiziral mednarodno konferenco z naslovom 'Aplikativna geografija v teoriji in praksi' (*Applied Geography in Theory and Practice*). Organizatorji so zapisali, da je namen konference izmenjava izkušenj ter pogovor o potencialih, ki jih ima sodobna geografija pri reševanju problemov družbe in njenih izzivov.

Konferenca je potekala dva dni, tretji dan pa je bila ekskurzija v Hrvaško Zagorje in Varaždinsko županijo. Konferenco so začeli in končali z vabljenima predavanjema uglednih »aplikativnih« geografov. S svojim predavanjem oziroma s svojimi pogledi na aplikativno geografijo jo je odprl Michael Pacione (Oddelek za geografijo, Fakulteta za humanistiko in družbene vede, Univerza Strathclyde, Glasgow, Škotska), ki se pretežno ukvarja z urbano geografijo, je pa med drugim tudi urednik ene temeljnih monografij s področja aplikativne geografije *Applied Geography: Principles and Practice* (Routledge, 1999; ISBN: 9780415214193). V predavanju je predstavil pregled metod v aplikativni geografiji, razmišljal v odnosu med teoretsko in aplikativno geografijo ter svoje trditve podkrepil s študijami primerov s področja urbane geografije. Ob koncu predavanja je izpostavil eno temeljnih vprašanj sodobne aplikativne geografije – kolikšna je njena vrednost za družbo?

Sledilo je 68 predavanj, ki so hkrati potekala v štirih sekcijah. Predavanja so bila razdeljena v več tematskih sklopov: razmerja med teorijo in prakso v geografiji, aplikativna fizična geografija in geokološke analize, prostorske, socialne in ekonomske analize, regionalno in prostorsko planiranje, dojemanje prostora, upravljanje z naravnimi nesrečami in naravnimi viri, geografski učni načrt in aplikativna geografija, vrednotenje in zaščita kulturne pokrajine ter aplikativne geoinformacijske tehnologije.

Predavanja so se končala z vabljenim predavanjem Antoina Baillyja o znanstveni teoriji aplikativne geografije. Prof. Bailly (Oddelek za geografijo, Univerza v Ženevi, Švica), sourednik monografij kot sta *Applied Geography: a World Perspective* (ISBN: 1-4020-2441-X; Kluwer, 2004) in *Applied Geography for the Entrepreneurial University* (ISBN: 2717855734; Brookings, 2008) je bil med drugim tudi predsednik Komisije za aplikativno geografijo pri Mednarodni geografski zvezi. Predavanje je vsebovalo kratko zgodovino aplikativne geografije, njene perspektive in oris prihodnosti. V obeh predavanjih je bil izpostavljeno dejstvo, da se geografija v primerjavi s sorodnimi oziroma konkurenčnimi vedami ne zna tako

MATIJA ZORN

Slika 1: Vabljena predavatelja Michael Pacione (levo) in Antoine Bailly (desno).

MATIJA ZORN

Slika 2: Udeleženci ekskurzije so obiskali prenovljen muzej o neandertalcih v Krapini.

dobro »prodajati«. Geografija znanje ima, manjka pa ji samozavesti in agresivnosti na trgu. Kljub takšnim izjavam z geografskih vrhov lahko o takšni usodi geografije vendarle podvomimo. Res pa je, da na takšno dožemanje verjetno poleg poseganja drugih strok na geografsko področje v zadnjih dveh desetletjih, o čemer priča razvoj geografskih informacijskih sistemov pri nas in v svetu, vpliva tudi širjenje predmeta geografskega preučevanja.

Na konferenci se je zbralo 100 udeležencev iz 18 držav. Med tujci smo bili najštevilčnejši Slovenci (dobra desetina), ki smo prišli z vseh treh univerzitetnih geografskih oddelkov in z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Vodili smo sedem tematskih sklopov in imeli dvanajst predstavitev. Jernej Tiranj je predstavil različno obnašanje volivcev v mestnih in podeželskih okoljih, Andrej Černe geografske koncepte v regionalnem in prostorskem načrtovanju, Barbara Lampič, Irena Mrak in Dušan Plut razvojne potencialne zavarovanih območij, Tatjana Resnik Planinc in Mojca Ilc evropskost v geografskih učnih načrtih v Sloveniji, Lučka Lorber projekt za revitalizacijo industrijskih območij v jugovzhodni Evropi, Karel Natek s sodelavci zemljevide hidro-geomorfnih procesov za potrebe tržiškega občinskega prostorskega načrta, Nika Razpotnik Visković ranljivost ptic na območjih daljnovidov, Karmen Kolenc Kolnik nove oziroma aplikativne cilje geografskega izobraževanja v Sloveniji, Matej Ogrin s sodelavci vpliv podnebni sprememb na zimski turizem v Sloveniji, Eva Konečnik Kotnik aplikativno ekonomsko geografijo v slovenskih gimnazijah ter Blaž Komac in Matija Zorn možnosti, ki jih za prostorsko načrtovanje nudi plazovna geomorfologija ter o problemih erozije prsti v Sloveniji.

Povzetki referatov so bili zbrani v Zborniku povzetkov (ISBN: 978-953-6076-22-2), ki ga je uredil Aleksander Lukić in je dostopen na spletnem naslovu: http://atlas.geog.pmf.hr/čnbuzjak/konf/Zagreb2010_Abstracts.pdf. Udeleženci so bili pozvani, da oddajo celotne prispevke, ki bodo predvidoma objavljeni naslednje leto v reviji *Hrvatski geografski glasnik*.

Tretji dan konference je sledila ekskurzija, ki je udeležence popeljala v Hrvaško Zagorje s postankoma v Krapini, znanem nahajališču neandertalcev, kjer so pred kratkim odprli moderen muzej, in gradu Trakošćan, hrvaškem protokolarnem objektu. Sledil je še obisk Varaždina oziroma njegove baročne arhitekture.

Več o konferenci lahko preberete na spletnem naslovu: <http://appliedgeography.wordpress.com/>.

Matija Zorn, Blaž Komac

Prva svetovna konferenca o terasiranih pokrajinah

Honghe (avtonomna prefektura), Kitajska, 10.–16. 11. 2010

Sredi novembra je bila na območju prefekture Hongde na skrajnem jugu province Yunnan prva svetovna konferenca o terasiranih pokrajinah. Udeleženci smo se zbrali v Kunmingu, od koder so nas organizatorji v pravcatem konvoju 11 midibusov (avtobusi za 25 oseb) s policijskim spremstvom prepeljali na prizorišče dogajanja v bližini vietnamske meje. Za zelo dobro organizacijo, kjer je bilo vse, vključno s številko avtobusa, sedežnim redom v konferenčni dvorani, mestom za mizo na banketih in razporeditvijo po hotelih preštudirano do najmanjše podrobnosti, je poskrbela številna pripravljalna ekipa, v kateri je intenzivno delalo 16 članov mednarodnega znanstvenega pripravljalnega odbora in vsaj 20 mlajših pomočnikov z Yunnanske univerze in drugih tamkajšnjih ustanov.

Konferenco, ki sta je uradno gostila vlada avtonomne prefekture Honghe oziroma njen guverner Yang Fusheng, glavni kitajski sodelujoči ustanovi pa sta bili Yunnanski inštitut za terasirane pokrajine in Mednarodni raziskovalni center za kulturo Hanijev v Hongheju, so podprle tudi ugledne mednarodne ustanove, kot so UNESCO, FAO in Ramsarska konvencija. Udeležilo se je okrog 150 kitajskih predstavnikov, med njimi skoraj dvajset delegatov kmetovalcev s terasirane pokrajine na območju Yuanyanga, 50 predstavnikov prefekture Honghe in skora 60 udeležencev, ki so jih razvrstili med strokovnjake. Mednarodno srenjo je zastopalo dobrih 30 strokovnjakov iz 14 držav (Avstralija, Belgija, Filipini, Francija, Italija, Japonska, Južna Koreja, Malezija, Peru, Slovenija, Tajska, Uganda, Združene Države Amerike in Združeno kraljestvo; med mednarodne udeležence so uvrstili tudi honghonškega zastopnika

DRAGO KLADNIK

Slika 1: Obdelovanje kulturnih teras na kitajskem je še vedno povsem tradicionalno, z ročnimi orodji in udomačenimi vodnimi bivoli za oranje. Predstavniki Južne Koreje je poročal, da v ta namen v njegovi državi že dobro desetletje uporabljajo skoraj izključno motokultivatorje, kar zagotavlja za okrog desetkrat večjo delovno učinkovitost.

DRAGO KLADNIK

Slika 2: Domačini so udeležencem konference izkazali izredno gostoljubje. Med drugim smo se udeležili tako imenovanega Festivala dolge mize, na katerem so nas pogostili na večsto metrov dolgem omizju, za katerega so se posedli tudi številni, skupinskih druženj dobro vajeni pripadniki sedmih narodnosti, ki skupaj skrbijo za nemoteno delo na terasah v bližini vietnamske meje.

Slika 3: Pisec poročila v družbi kitajskih kolegov in kolegice.

Ramsarske konvencije). Udeleženca iz Slovenije sva bila dr. Lučka Ažman Momirski s Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani in dr. Drago Kladnik z Geografskega inštituta Antona Melika ZRC SAZU. Konferenco je spremljalo približno 40 predstavnikov kitajskih medijev, med njimi več televizijskih ekip, ki se jim je še posebej zanimivo zdelo beleženje doživetij belskih »zahodnjakov«, še bolj pa edinega predstavnika črne celine iz Ugande, ki je veljal za pravcatega eksota.

Prva dva dni sta bila namenjena ekskurziji po najbolj zanimivih terasiranih pokrajinah na območju skoraj 3000 m visokega gorovja Ailao (Ailao Shan), ki se vzpenja nad Rdečo reko (kitajsko Hong He ali Yuan Jiang, vietnamsko Sông H?ng ali Sông C?i). Značilna subtropska terasirana pokrajina je pod antropogeno gozdno mejo na nadmorski višini dobrih 2000 m. Gozd je tako rekoč nedotakljiv, saj domačini verjamejo, da je nepogrešljiv vir vode za namakanje, zato niso v njem dovoljeni ne sečnja ne lov ne kakšna druga dejavnost. Med zgornjo mejo teras in gozdom so nasadi čajevca, pod njihovo spodnjo mejo pa nasadi banan, nekaj je tudi kavčukovca. Glavnina teras se razteza na nadmorski višini med 500 in 1800 metrov, pri čemer so najbolj izrazito terasirana pobočja preprejena z več kot 3500 terasiranimi brežinami, med katerimi se voda strogo dogovorno pretaka po načelu težnosti. Poljska opravila so še vedno izključno ročna, kmetovalci pa si pri delu pomagajo le z vodnimi bivoli (slika 1).

Obiskali smo izjemni razgledišči Duoyishu in Bada. Pogled na brezštevne terase bi bil resnično fascinanten, če ga ne bi zmotila za Kitajsko značilna motnost ozračja, ki ni le posledica povečane novembrske vlažnosti ozračja, ampak vsesplošne onesnaženosti zaradi čezmerne rabe premoga v termoelektrarnah in tovarnah na vzhodu države. Zato se pogled žal že po nekaj sto metrih razgubi v brezoblični gmoti, ki je pravcati strup za slehernega fotografa.

Na območju teras živijo pripadniki sedmih narodov in narodnosti (Hani, Ji, Han (Kitajci), Daj, Miao, Jao in Žuang), ki delujejo složno, pod budnim očesom partijskih organov. Ti si prizadevajo njihovo složnost ohranjati in krepiti s podporo množičnim folklornim prireditvam. Zato ni čudno, da se v teh krajih na veliko pleše in poje, narodna noša pa je skoraj tako vsakdanje oblačilo kot obleka za delo na

polju; takšen vtis sem vsaj dobil pisec teh vrstic. Tako smo se v eni od za turizem urejenih vasi udeležili tradicionalnega Festivala dolge mize (slika 2), že prej so nas v sosednji vasi pogostili s pirhi, bananami in sadjcem, zvečer pa so v pokrajinskem središču, mestecu Xinjieju pripravili pravcato folklorno prireditev, na kateri so udeležencem konference in številnim domačinom s plesi predstavili letni cikel dogajanja v značilnem naselju sredi terasirane pokrajine.

Strokovni del konference je bil v Mengziju, živahnem in snažnem trgovskem mestu, 127 km oddaljenem od vietnamske meje. Udeleženci smo se iz hotela kar trikrat na dan v konvoju podali prek celega mesta v konferenčno dvorano, kjer je bilo najprej plenarno zasedanje, potem pa smo se razdelili na šest delovnih skupin, kjer smo kar živahno izmenjevali svoja znanja in izkušnje. Prva skupina je bila namenjena zgodovinskemu, sodobnemu in prihodnjemu okviru terasiranih pokrajin po svetu (v njej sva s svojima prispevkoma o terasiranih pokrajinah v Sloveniji in terasirani pokrajini v Goriških brdih sodelovala tudi oba slovenska udeleženca), druga turističnim potencialom v terasiranih pokrajinah, upošteva je njihove krajevne značilnosti in ekološke razmere, tretja pridelovalnim postopkom s poudarkom na organski pridelavi v okviru tradicionalnih kmetijskih sistemov, četrta varovanju in upravljanju terasiranih pokrajin kot pomembnega dela svetovne dediščine, peta zakonodaji in predpisom za učinkovito upravljanje terasiranih pokrajin, tudi z vidika pričakovanih posledic podnebnih sprememb, šesto pa so sestavljali domačini, kmetovalci, ki so za večerni forum pripravljali prispevke o svojem delu, izkušnjah, spoznanjih in problemih. Na forumu so svoje izsledke predstavili na posterjih. Čeprav so bili zelo zgovorni in so organizatorji udeležencem vseskozi obljubljali možnost postavljanja kakršnihkoli vprašanj, je vse potekalo tako gladko (verjetno pod budnim očesom nadzornikov), da ni na koncu padlo niti eno samo samcato vprašanje, ne provokativno ne nedolžno. Organizatorji so zaenkrat o vsebinskih vidikih konference pripravili zbornik povzetkov posameznih prispevkov.

V zaključnem plenarnem delu je bila sprejeta Honghejska globalna deklaracija o varovanju in razvoju kulturnih teras, ki jo sestavlja šest točk. Po slovesnem zaprtju konference s številnimi slavonspevi organizatorjem, več kot pozornim, že kar razsipnim gostiteljem in gostoljubnim domačinom je sledil popoldanski povratek v Kunming. Upati je, da ta konferenca ni bila le muha enodnevnica in se bodo podobna srečanja še dogajala. Bogastvo terasiranih pokrajin po svetu je namreč raznovrstno; najdemo jih lahko na prav vseh celinah. Že samo v majhni Sloveniji premoremo celo paleto raznolikih terasiranih pokrajin, ki pa še čakajo na podrobnejšo preučitev. Pri tem je vloga geografov zagotovo ključna.

Drago Kladnik